



ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

επί του προτεινόμενου νέου Προγράμματος Σπουδών για το μάθημα της Ιστορίας, από την επιτροπή του Ι.Ε.Π.

Εδώ και χρόνια διαπιστώνουμε ότι οι μαθητές δεν αγαπούν την ιστορία και συχνά τελειώνοντας το σχολείο ή δεν έχουν καθόλου ιστορική γνώση και αντίληψη ή έχουν πολύ συγκεχυμένη εικόνα για τα ιστορικά γεγονότα και τις ιστορικές εξελίξεις· και βεβαίως δεν έχουν καμία απολύτως άποψη για τις αιτιακές σχέσεις που συνδέουν τα γεγονότα.

Πολύ συχνά αναπτύσσουν εξαιρετικά ενισχυμένη εθνική αντίληψη για την αυτοεικόνα τους και μια αίσθηση ανωτερότητας απέναντι σε άλλους λαούς και πολιτισμούς, χωρίς να μπορούν να τεκμηριώσουν την άποψή τους.

Όσοι σήμερα αρνούνται οποιαδήποτε αλλαγή, συχνά δεν είναι καν εκπαιδευτικοί ή, αν είναι, αρκούνται σε μία στείρα άρνηση, χωρίς να διατυπώνουν συγκεκριμένες προτάσεις. Είναι συχνά οι ίδιοι άνθρωποι που αρέσκονται να χλευάζουν και να διασύρουν τους μαθητές για την άγνοια της Ιστορίας, χωρίς να προβληματίζονται για τα αίτια που έχουν οδηγήσει στη σημερινή κατάσταση.

Πιστεύουμε ότι είναι επιτέλους καιρός να αλλάξει η διδασκαλία της Ιστορίας και ως προς το αναλυτικό πρόγραμμα και ως προς τη διδακτική. Η πρόταση της επιτροπής του ΙΕΠ πιστεύουμε ότι είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Στην πρόσκληση της επιτροπής να συμμετάσχουμε για πρώτη φορά σε δημόσια συζήτηση, κατόπιν προσεκτικής μελέτης των προτάσεων, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

1. Είναι πολύ βασικός και ουσιαστικός ως σκοπός του μαθήματος η διαμόρφωση πολίτη με ιστορική σκέψη και συνείδηση. Μέσα από την πολιτεότητα ο μαθητής θα κατανοήσει την εθνική του ιδιαιτερότητα, ενταγμένη σε ένα διεθνές πλαίσιο.
2. Η προτεινόμενη χρήση πηγών, πρωτογενών και δευτερογενών, πολυτροπικών και πολυπρισματικών, η εστίαση στην κατανόηση των αιτιακών σχέσεων των γεγονότων, η υιοθέτηση της ιστορικής οπτικής είναι αναγκαίοι όροι για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και, επομένως, ουσιαστικής κατανόησης της ιστορίας.
3. Επιτέλους, είναι πολύ θετικό ότι ως ένας από τους σκοπούς της Ιστορίας προκρίνεται η διαμόρφωση της δημοκρατικής συνείδησης μέσα από την ουσιαστική γνώση γεγονότων και θεσμικών κειμένων. Αυτός είναι ο μόνος δρόμος, για να αντιμετωπίσουμε το αβγό του φιδιού και να μην επιστρέψουμε ποτέ σε ολοκληρωτικά καθεστώτα.



4. Οι ευρωπαϊκές κοινωνίες δεν έχουν μιλιταριστικό χαρακτήρα και τα παιδιά μας δεν πρέπει να γαλουχούνται μόνο με στρατιωτική νοοτροπία. Η επιτροπή δεν εξοβελίζει τη στρατιωτική και πολιτική/διπλωματική ιστορία αλλά την πλαισιώνει με κοινωνική, οικονομική, πολιτική, πολιτισμική ιστορία και την ιστορία της Τέχνης, καθώς και με την μικροϊστορία, προσωπική-οικογενειακή ιστορία, τοπική Ιστορία και ουσιαστική αξιοποίηση της μουσειακής Εκπαίδευσης. Όλα αυτά συνδεδεμένα με την Ευρωπαϊκή και την Παγκόσμια Ιστορία και, κυρίως, με την Ιστορία των Βαλκανικών και Μεσογειακών λαών, θα βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν και να αποδεχτούν την πολυπολιτισμική και διαπολιτισμική διάσταση της Ιστορίας.
5. Εδώ και 25 χρόνια η ακαδημαϊκή κοινότητα (π.χ. ο καθηγητής Μπαμπινιώτης) είχε προτείνει τη χρήση των πολλαπλών σχολικών εγχειριδίων. Σήμερα, η πρόταση του ΙΕΠ το σχολικό εγχειρίδιο να είναι σημείο αναφοράς και να ενισχύεται με τους ειδικούς φακέλους, κινείται σωστά προς αυτήν την κατεύθυνση. Ο εκπαιδευτικός δεν μένει αβοήθητος στις γνωστικές απαιτήσεις του νέου περιεχομένου αλλά αυτενεργεί και παίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση του μαθήματος, το οποίο πλέον μπορεί να το προσαρμόζει στις ανάγκες των μαθητών του.
6. Η εγκατάλειψη της στείρας απομνημόνευσης πληροφοριών και η εστίαση στην κατανόηση των γεγονότων και στη διαμόρφωση ιστορικής σκέψης, όχι μόνο θα απαλλάξει το μαθητή από το άγχος αλλά και θα του προκαλέσει ενδιαφέρον για τον κόσμο που τον περιβάλλει στο παρόν, σε συνάρτηση και με το παρελθόν.
7. Όσον αφορά την αξιολόγηση, προφανώς και η ποιοτική αξιολόγηση που προτείνει η επιτροπή είναι η προτιμητέα, όμως πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρξει ένα μεταβατικό στάδιο συνεκτίμησης ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τουλάχιστον μέχρι να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα εκπαιδευτικοί και μαθητές. Η πρόταση της επιτροπής να επιτρέπεται η χρήση των εγχειριδίων ως ανοικτών βιβλίων σε όλες τις μορφές της αξιολόγησης, ακόμη και στην τελική, είναι ενδιαφέρουσα, απελευθερωτική και ιδιαίτερος αποτελεσματική για την ουσία της Ιστορίας.
8. Ως προς το αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού, κρίνουμε ιδιαίτερος επιτυχή (συνάδουσα με την τρυφερή ηλικία των μαθητών) την επιλογή της Μυθολογίας για την Γ΄ Δημοτικού, ενθουσιαστήκαμε με την οικογενειακή, προφορική και τοπική Ιστορία της Δ΄ Δημοτικού, προβληματιζόμαστε, όμως, για την κάλυψη μιας πολύ μεγάλης ιστορικής περιόδου στην Ε΄ Δημοτικού και θα επιθυμούσαμε να διευκρινιστεί από την Επιτροπή ο τρόπος με τον οποίο πρακτικά θα γίνει προσπελάσιμη αυτή η περίοδος (κατανόηση των περιόδων χωρίς γεγονότα ή άλλη μέθοδος;)
9. Συμφωνούμε απόλυτα με την ολοκλήρωση της Ιστορίας στο πλαίσιο του



τετρατάξιου Γυμνασίου, χωρίς τις αναποτελεσματικές επαναλήψεις του κυκλικού – ανά βαθμίδα – προγράμματος.

10. Η πρόταση διαμόρφωσης του προγράμματος σπουδών στη Β΄ και Γ΄ Λυκείου είναι εξαιρετική, καθώς η επιλογή της θεματικής Ιστορίας συμβαδίζει με την ωριμότητα της σκέψης των μαθητών και τις αναζητήσεις τους.
11. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών είναι να διδάσκουν την Ιστορία μόνο Φιλολογοί – Ιστορικοί, αφού προηγουμένως έχουν επιμορφωθεί ουσιαστικά και θα επιμορφώνονται διαρκώς και αδιαλείπτως.
12. Τέλος, ευελπιστούμε το προτεινόμενο νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Ιστορία να υλοποιηθεί και να μην έχει την τύχη άλλων προτάσεων, οι οποίες αποσύρθηκαν άδοξα.

Για το Δ.Σ.

Η πρόεδρος

Ο γενικός γραμματέας

Μαρία Τσαγκαράκη

Βασίλειος Μπαζάνης